

Pont xic de l'aqüeducte de l'Espelt

Òdena

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Damunt del torrent de l'Espelt
Emplaçament: Damunt el torrent de l'Espelt, zona sud-occidental del terme.

Coordenades:

Latitud: 41.59019
Longitud: 1.60154
UTM Est (X): 383441
UTM Nord (Y): 4605221

Classificació

Número de fitxa: 08143 - 22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX
Any: 1820
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: La manca de manteniment es constata en les dovelles molt malmeses per l'erosió
Protecció: Legal
Observacions protecció: BCIL núm. 4510-I (PGOU 13/12/2000)
Accés: Difícil
Ús actual: Estructural
Titularitat: Privada
Titular: 08142A010002110000HQ
Autoria de la fitxa: Josep-Vicenç Mestre i Casanova
Data de registre de la fitxa: dc., 09/10/2013 - 02:00

Descripció

El pont xic de l'aqüeducte de l'Espelt és de traçat recte i consta d'un arc de mig punt . Els paraments exteriors i la volta són de paredat irregular.

La mina d'aigua passa per l'interior del pont. La canalització superior està a cel obert construïda en pedra. Inscripció gravada a la pedra del Pont Xic: "A su benefico hijo Didur que costeó este Puente el Dr. D. Juan Abad presbítero de su Iglesia Parroquial, Profesor de Teología de la Universidad Literaria de Cervera en señal de gratitud le tributa este obsequio. Año 1820 DOM-Ygualada". Cal recordar que el prevere Dr. Joan Abad havia costejat la construcció del pont Xic, finalitzat l'any 1820; malauradament havia mort un any abans, el 1819.

Observacions:

Descripció extreta de la fitxa de l' Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

Història

El terme d'Òdena, proporciona al municipi d'Igualada un cabal de 300 m³ diaris per a les seves fonts públiques, per mitjà d'un aqüeducte, de més de 4 Km amb mines subterrànies i dos ponts des de les fonts de Can Poal i de Can Mas Arnau, fins els dipòsits igualadins de "l'Enxub" (aljub), al Poble Sec. Aquesta mina va ser feta amb les pedres de l'antiga muralla d'Igualada, segons el projecte de Fra Climent de Sant Martí, llec caputxí, a finals del segle XVIII. Les obres varen ser suspeses en primer terme el 1808 per la guerra del francès, i foren continuades de nou a partir de 1816.

L'aqüeducte de l'Espelt, acabat el 1821, té una mina subterrània i es pot transitar bo i dret, exceptuant el tercer tram que porta l'aigua d'una deu adjacent sota Cal Cesc.

En el segle XVIII la població d'Igualada creix molt i es crea un problema d'aigua, car la població el 1797 era de 6.494 h, que era el resultat de multiplicar per cinc el cens de principis de segle. Per aquesta raó es va decidir construir un aqüeducte que portés més aigua a la ciutat. Segons l'estudi documental es pot establir tres etapes en la conducció de l'aigua: 1) 05/02/1807: inici d'obres de la conducció de l'aigua de la Font del Poal de l'Espelt a Igualada. 17/08/1807: l'arquitecte Pere Serra i Bosch ratifica el pla elaborat el 1791 per Fra Climent de Sant Martí. El 1808 les obres es suspenen a causa de la Guerra de la Independència. 2) 29/03/1816: les obres es reprenen. 25/07/1821: les obres de conducció estan acabades i la gent pot proveir-se d'aigua. 3) 21/01/1822: Pere Serra i Bosch, arquitecte hidràulic, fa els projectes de les 4 fonts per Igualada. Es col·loquen el 21/01/1827. L'any 1832, final d'obra, amb Font de Neptú a la plaça de l'Àngel a Igualada. L'obra completa de la conducció d'aigües de l'Espelt a Igualada va ser portada a terme entre els anys 1807 i 1832, amb la construcció de les corresponents mines, fonts, ponts, etc. La mina té una llargada de 3.828 m i té una amplada total d'uns 0,80 m amb una alçada que varia entre els 1,40 m i 2,20 m.

En el decurs del seu recorregut la mina passa per l'interior de dos ponts construïts l'any 1820: el Pont Gran (torrent de Valldaura) i el Pont Xic (torrent de l'Espelt).

Bibliografia

Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental d'Òdena, Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Local i Ajuntament d'Òdena. Barcelona, 2013.

MARTÍ I FIGUERAS, Joan (1974) "L'aqüeducte de l'Espelt", Miscel·lànea Aqualatensia, 2, Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, Igualada, p.199-229.

MESTRE CASANOVA, Josep-Vicenç (1995): "L'Espelt: Origen i Evolució", Miscellanea Aqualatensia VII, Ajuntament d'Igualada i Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, Igualada, pp. 185-213.

TERMENS i GRAELLS, Miquel (1988): "Òdena", Història de les Comarques de Catalunya. Anoia, vol. I, Editorial Parcir Edicions Selectes, Manresa, p. 189

